

швидкості впровадження технологічних інновацій та вдосконалень в сфері якості. Як стверджує Ронан МакІвор [5], окрім підвищення вимог споживачів до якості продукції, значно зросла інформованість покупців щодо можливості придбання аналогічного товару в інших виробників, можливості використання товару – замітника. Це зумовлює зниження сили такого явища як «лояльність до виробника».

– Сучасна конкуренція в машинобудуванні передбачає поєднання цінового суперництва в рамках існуючих стандартних технологій з неціновою конкуренцією, яка базується на використанні новітніх технологій, сировини і матеріалів, методів управління і організації виробництва, що дозволяє диференціювати продукцію і наближати її до індивідуальних потреб.

Якщо розглядати розвинуті країни з точки зору наявних тенденцій в машинобудуванні та можливостей подальшого розвитку, можна прогнозувати все більше поширення так званих гнучких інноваційних технологій, що дозволяють ефективно виготовляти продукцію дрібними партіями або навіть в одиничних екземплярах відповідно до змін ринкового попиту. З огляду на ці зміни слід очікувати на підвищення ролі та значення дрібних підприємств як важливого фактора, що забезпечує гнучкість виробництва.

Варто відзначити, що формальну наявність високотехнологічних виробництв та перспективного машинобудування ще не можна вважати неодмінною запорукою успіху національного машинобудування в глобальному масштабі. Такого результату можна й не отримати, якщо крім позитивних тенденцій у розвитку галузі немає сприятливих умов для комерційної діяльності. Ще гіршою для машинобудування є така несприятлива ситуація у валютно – фінансовому секторі, яка спричиняється до постійного масового відтоку грошово – фінансовий та інвестиційних ресурсів, як це має місце в Україні. Глобалізація світової економіки зумовлює ускладнення механізмів забезпечення конкурентних переваг внаслідок постійного посилення конкурентного напруження на світових ринках. Пасивна позиція держави або взагалі її неучасть в системних процесах розвитку світової економіки веде до закріплення ролі периферії та унеможливує ведення стратегічних міжнародних проектів, таких як міжнародна науково – технічна кооперація, інтернаціоналізація НДДКР і т.д. Отже, вітчизняна машинобудівна промисловість повинна трансформуватися та адаптовуватися до таких умов ведення підприємницької діяльності, в яких глобалізація та інноваційність є визначальними факторами в конкурентній боротьбі. Виробничі підприємства змушені досліджувати, формувати та активно впроваджувати нові моделі ведення бізнесу, нові методи та використовувати прогресивний інструментарій. Доцільним є проведення подальших наукових досліджень в площині емпіричного аналізу впливу окремих факторів пристосування підприємств до глобальних умов на результативні показники їх господарської діяльності.

Література

1. Шнипко О.С. Національна конкурентоспроможність: сутність, проблеми, механізми реалізації: монографія / О.С. Шнипко. – К.: Наук. думка, 2003. – 341 с.
2. Жаліло Я.А. Конкурентоспроможність економіки України в умовах глобалізації / Я.А. Жаліло, Я.Б. Базилук, Я.В. Белінська. – К.: НІС, 2005. – 388 с.
3. Машинобудування в Україні: тенденції, проблеми, перспективи / Під заг. ред. Б.М. Данилишина. – Ніжин: ТОВ «Видавництво «Аспект-Поліграф», 2007. – 308 с.
4. Rocha, A. da, & Arkader, R. Internacionalização e escolhas estratégicas na indústria de autopeças. In A. da Rocha (Ed.). A internacionalização das empresas brasileiras: estudos de gestão internacional (pp. 143-167). Rio de Janeiro: Mauad.
5. McIvor Ronan Outsourcing Drivers and Future Development/ Global outsourcing strategies: an international reference on effective outsourcing relationships/ edited by Peter Barrar and Roxane Gervais, 2006.

Рецензент докт. екон.наук, професор В.В. Козюк

**АНАЛІЗ ВПЛИВУ ФАКТОРІВ ТРАНСНАЦІОНАЛІЗАЦІЇ НА РОЗВИТОК
МІЖНАРОДНОЇ ТОРГІВЛІ**

Проблеми впливу транснаціональних корпорацій на світову торгівлю, як домінуючий вид міжнародних економічних відносин є одними з найбільш значущих в умовах інтенсифікації світогосподарських зв'язків. Провідна роль транснаціональних корпорацій як суб'єктів міжнародних економічних відносин визнається як західної, так і вітчизняною наукою. Причиною такого динамічного розвитку транснаціональних корпорацій є переваги їх інтегрованої структури, позитивні ефекти від централізації та концентрації фінансово-кредитних ресурсів, що дозволяють домінувати в міжнародній торгівлі. Новітній економічний вимір глобалізації включає в себе багато разів збільшені за останні десятиліття міждержавні потоки товарів і послуг, капіталу, праці та інформації, а також інтернаціоналізацію виробничих процесів аж до міжнародного поділу окремих технологічних операцій. Транснаціональні корпорації стали найважливішими економічними суб'єктами в сучасному світовому господарстві, граючи роль, яку важко переоцінити в системі міжнародних економічних відносин. Здійснюючи довгострокові, стратегічні вкладення в закордонне виробництво, вони виступають головною інституційною формою посилення ролі держави їх базування. Розвиток транснаціонального бізнесу має глибокий вплив на економіку окремих держав, як промислово розвинених, так і розвиваються, маючи як позитивний, так і негативний характер. Таким чином світова система міжнародної торгівлі погоджуючи загальнонаціональні економічні інтереси з економічними інтересами транснаціональних підприємницьких структур, на наш погляд, розширює сферу свого впливу і підвищує значення попередніх у світовій економіці.

Дослідженню проблем і напрямів розвитку транснаціонального бізнесу присвячено значну кількість наукових публікацій таких зарубіжних і вітчизняних вчених як: І. Сазонць [1], П. Баклі [4], Д. Гардіні [13], Ч. Джефрі [14], П. Катценштайн [2], М. Перкман [6], А. Момен [9], Й. Оджедал [10,11], Т. Сіраісі [2], Ч. Сун-Хун Парк [8], К. Хеуншонг [8], М. Шелхейз [5]. Разом з тим, залишаються недостатньо дослідженими проблеми саме які фактори впливу транснаціональних корпорацій на міжнародну торгівлю є більш релевантними. Функціонування та розвиток ТНК, а також їх економічних інтересів, вимагають свого висвітлення з позицій аналізу інституційних перетворень, що відбуваються в результаті посилення глобалізації та включення в цей процес інтересів держав. Їх можна висвітлити, на нашу думку, тільки з позиції впливу ТНК на розвиток торгово-економічної системи держави в умовах глобалізації.

Метою дослідження є саме аналіз впливу факторів транснаціоналізації на розвиток міжнародної торгівлі, що дасть змогу визначити перспективні напрями розвитку цієї сфери діяльності.

На сьогодні інтенсивно зміни відбуваються в географічному розподілі світової торгівлі. Поступово зростає торгівля країн, що розвиваються, але особливо швидкими темпами збільшуються обсяги товаропотоків із нових індустриальних країн. Серед країн з перехідною економікою більш динамічно розвивається зовнішня торгівля Китаю, що дозволило країні увійти в десятку найбільших торгових держав світу. Разом з тим, як і раніше значна частина світового товарообігу – близько третини світових експортно-імпорتنих операцій – припадає на провідні промислово розвинені країни (США, Німеччину і Японію). У число найбільших торговельних країн світу входять Франція, Великобританія, Італія, Канада, Нідерланди, Бельгія. Таке становище посилюється за рахунок транскордонних злиттів і поглинань транснаціональними корпораціями, країн з найбільших торгових держав світу у держав з перехідними економіками. Загалом ця тенденція прослідковується на таблиці 1.

Динамізм ТНК із країн з ринковою економікою виглядає різким контрастом на фоні зниженої інвестиційної активності ТНК з розвинених країн, особливо з Європи. Їх зовнішні інвестиції все ще становлять близько половини від пікового показника 2007 року. За деяким збільшенням припливу ПІІ у 2010 році ховаються значні між секторальні відмінності. ПІІ в сфері послуг, на які припала основна частина зниження потоків ПІІ під впливом кризи, в 2010 році продовжували зменшуватися. Скорочення зазначалося у всіх основних галузях послуг (ділові послуги, фінанси, транспорт і зв'язок, а також комунальна сфера), хоча і різними темпами. Один з найбільших показників скорочення потоків ПІІ був відзначений у фінансовому секторі. Частка обробної промисловості збільшилася майже до половини обсягу всіх проектів у сфері ПІІ. Разом з тим в обробній промисловості інвестиції скоротилися в таких галузях, чутливих до циклів ділової активності, як металургія та електронна промисловість.

Транскордонні злиття і поглинання на суму більше 1 мільярда доларів завершені в 2010 році

№	Млрд \$	Придбані компанії	Приймаючої країни	Промисловість компанії, що купується	Компанії, що придбали	Остаточний господар економіки
1	18,8	Cadbury PLC	Британія	Цукерки та інші кондитерські вироби	Cadbury PLC	Британія
2	10,7	Zain Africa BV	Нігерія	радіотелефонного зв'язку	Zain Group	Кувейт
3	9,7	Brasilcel NV	Бразилія	радіотелефонного зв'язку	Portugal Telecom SGPS SA	Португалія
4	9,1	EDF Energy PLC	Британія	Електротехнічні роботи	EDF	Франція
5	9,0	Lihir Gold Ltd	Папуа-Нова Гвінея	Золота руда	Lihir Gold Ltd	Папуа-Нова Гвінея
6	8,5	T-Mobile(UK)Ltd	Британія	радіотелефонного зв'язку	Deutsche Telekom AG	Німеччина
7	7,6	E.ON US LLC	Сполучені Штати	Розподіл природного газу	EONAG	Німеччина
8	7,6	Solvay Pharmaceuticals SA	Бельгія	фармацевтичні препарати	Solvay SA	Бельгія
9	7,3	Fomento Economico Mexicano SAB de CV	Мексика	солод напої	FEMSA	Мексика
10	7,1	Repsol YPF Brasil SA	Бразилія	Сира нафта і природний газ	Repsol YPF SA	Іспанія
11	6,1	Millipore Corp	Сполучені Штати	Лабораторія аналітичних приладів	Millipore Corp	Сполучені Штати
12	6,0	Sybase Inc	Сполучені Штати	розфасованих Software	Sybase Inc	Сполучені Штати
13	5,5	ZAO "Kyivstar GSM"	Україна	радіотелефонного зв'язку	Telenor ASA	Норвегія
14	5,2	Unitymedia GmbH	Німеччина	Кабельне телебачення	EQT Partners BV	Швеція
15	4,9	Ratiopharm International GmbH	Німеччина	фармацевтичні препарати	VEM	Німеччина
16	4,8	Republic of Venezuela-Carabobo Block	Венесуела	Сира нафта і природний газ	Карабобо	Венесуела
17	4,7	East Resources Inc	Сполучені Штати	Сира нафта і природний газ	Resources Inc	Сполучені Штати
18	4,5	Pactiv Corp	США	Вироби із пластмас піни	Pactiv Corp	Сполучені Штати
19	4,5	Egyptian Co for Mobile Services	Єгипет	радіотелефонного зв'язку	France Telecom SA	Франція
20	4,4	Tomkins PLC	Британія	Обладнання електропередачі,	Томкінс PLC	Британія
21	4,7	East Resources Inc	Сполучені Штати	Сира нафта і природний газ	East Resources Inc	Сполучені Штати
22	4,5	Pactiv Corp	Сполучені Штати	Вироби із пластмас піни	Pactiv Corp	Сполучені Штати
23	4,5	Egyptian Co for Mobile Services	Єгипет	радіотелефонного зв'язку	France Telecom SA	Франція
24	4,4	Tomkins PLC	Британія	Механічне обладнання	Tomkins PLC	Британія
25	4,1	Denway Motors Ltd	Гонконг, Китай	Автомобільними деталі	Denway Motors Ltd	Гонконг, Китай
26	4,1	AXA SA-Life Assurance Business,UK	Британія	Страховання життя	AXA SA	Франція
27	4,0	OSI Pharmaceuticals Inc	Сполучені Штати	фармацевтичні препарати	OSI Pharmaceuticals Inc	Сполучені Штати
28	4,0	Liberty Global Inc	Сполучені Штати	Послуги платного телебачення	Liberty Global Inc	Сполучені Штати
29	3,8	Bunge Participacoes e Investimentos SA	Бразилія	Млинів Соеве масло	Bunge Ltd	Сполучені Штати

ВНЕШНЕЭКОНОМИЧЕСКАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ

Узагальноючи вище зазначене слід відмітити, що динаміка зовнішніх проектів прямих іноземних інвестицій ТНК мала значний вплив на міжнародну торгівлю. Тенденції ПІІ транснаціональними корпораціями по секторах економіки зображено на табл. 2.

Таблиця 2

Динаміка зовнішній проектів прямих іноземних інвестицій ТНК, по секторах економіки за період 2004-2011 рр. (в мільйонах доларів)

Сектор економіки	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Всього	88810	110 560	162829	187393	221034	169106	145691
Первинний сектор, всього	36572	34052	55701	51064	96635	69733	73290
Сільське господарство	2	-	-	-	197	-	-
Видобуток корисних копалин	36 570	34 052	55 701	51 064	96 438	69 733	73 290
Промисловість, всього	27 881	14 116	21 448	63 620	36 421	31 788	24 477
Продукти харчування	398	432	829	15 671	635	1 276	778
Текстиль, одяг і шкіра	-	27	17	38	115	34	2
Деревина та вироби з деревини	1 269	2 091	2 036	3 192	819	100	225
Публікація та друк	41	-	27	-	-	-	-
Паливно-енергетичні продукти	524	-	370	2 337	50	2 241	1 179
Хімікати та хімічні продукти	2 299	1 476	1 601	13 742	2 993	4 850	2 276
Гумові та пластмасові вироби	178	5	1 192	936	4 239	643	769
Мінеральні продуктів	131	167	-	30	62	154	128
Метали та вироби з металу	6 083	1 460	2 823	18 959	11 551	3 516	5 251
Машини та обладнання	705	364	365	419	1 927	1 163	1 058
Електронне обладнання	102	451	430	485	230	7 190	1 767
Автотранспортні засоби	16 128	6 883	11 660	7 811	13 787	10 620	10 842
Точні інструменти	1	716	28	-	12	-	-
Інші виробництва	22	43	70	-	-	-	202
Послуги	24 356	62 392	85 680	72 709	87 964	67 585	47 925
Електроенергії, газу та води	2 119	19 695	7 278	13 889	28 872	41 273	13 496
Будівництво	20	-	20	90	520	960	504
Торгівля	-	9	16	910	72	528	839
Готелі та ресторани	2 176	8 692	4 876	5 380	10 000	3 155	3 861
Транспорт та зв'язок	16 761	20 488	39 580	20 422	15 925	15 750	18 515
Фінансування	1 675	1 788	3 354	2 435	6 884	3 260	2 814
Бізнес-послуги	1 446	11 221	29 185	29 075	22 808	2 211	4 887
Охорона здоров'я	-	44	-	-	93	48	2 389
Інші послуги	159	454	1 371	508	2 790	401	620

За оцінками ЮНКТАД глобальні потоки прямих іноземних інвестицій в 2012 році кілька збільшаться і перевищать 1,2 трлн. дол. США, а потім зростуть до 1,3-1,5 трлн. дол. США в 2013 році. Повернення до докризового рівня очікується лише в 2012 році, при цьому розкид оцінок складає 1,6-2 трлн. дол. США.

Як очікується, спостерігався на початку 2012 року процес поступового поліпшення макроекономічних умов, збільшення прибутку компаній і зростання вартості активів на фондових ринках буде продовжуватися, сприяючи відновленню довіри ділових кіл. Після 2-процентного спаду в 2010 році на 2012 рік прогнозується зростання світової економіки на 3%.

До кінця року і процентні ставки, і ціни на сировинні товари, по всій ймовірно, залишатимуться на помірному рівні, допомагаючи утримувати виробничі витрати під контролем і здійснювати вітчизняні капіталовкладення. З середини 2011 року відбувається відновлення рівнів прибутку корпорацій, які в 2012 році, мабуть, почнуть рости. Поряд з покращенням показників фондових ринків це буде створювати основу для фінансування ПІІ.

Підготовлений ЮНКТАД Огляд перспектив світових інвестицій на 2010-2012 роки свідчить про те, що ділові круги знову з оптимізмом оцінюють середньострокові перспективи. ТНК з більшою

упевненістю говорять про намір розширювати іноземні інвестиції в 2012 і 2013 роках. Відновлення рівнів ПІІ, цілком ймовірно, буде відбуватися в першу чергу за рахунок транскордонних СПІ.

Додаткові можливості для проведення таких операцій будуть відкриватися для ТНК завдяки реструктуризації ряду галузей і приватизації компаній, врятованих під час глобальної кризи.

Матеріали зазначеного огляду також підтверджують, що по порівняно з сектором видобувних галузей і сільського господарства та сектором послуг частка обробного сектора в ПІІ буде продовжувати знижуватися. ТНК із країн, що розвиваються налаштовані оптимістичніше своїх колег з розвинених країн і припускають, що обсяги їх прибутків матимуть позитивний трен навіть в умовах другої хвилі рецесії.

Загалом це пояснюється ефектом позитивної динаміки транскордонних злиттів і поглинань за секторами економіки за останні десять років. Транснаціональні корпорації як з країн з перехідною економікою так і з постіндустріальною економічною системою все частіше об'єднуються за принципом горизонтальної інтеграції при цьому демонструючи значне підвищення цього показника в таких сферах економічної діяльності як: сільське господарство, паливно-енергетичні продукти, фінансування, електронне обладнання та послуги.

Така ситуація пояснюється тим, що об'єднуючись корпорації роблять акценти у своїй діяльності на сировинні ринки та ринки готової продукції. Загалом динаміка транскордонних злиттів і поглинань за секторами економіки ображено в табл. 3.

Таким чином аналіз факторів впливу транснаціональних корпорацій на форми динаміку та структуру міжнародної торгівлі розкриває найбільш вагомі з них. Для дослідження впливу останніх на ріст міжнародної торгівлі за допомогою кореляційно-регресійної моделі було досліджено вплив всіх факторів позиціонування транснаціональних корпорацій, та відібрано такі, що мають вплив на незалежну змінну кореляційно-регресійної моделі.

Таким чином, проведений аналіз впливу незалежних аргументів: динаміка зовнішній проектів прямих іноземних інвестицій ТНК (X1); динаміка транскордонних злиттів і поглинань ТНК (X2); динаміка кількості ТНК (X3); на динаміку міжнародної торгівлі які дозволи визначити можливі форми аналітичних кривих, які апроксимують дискретний набір даних.

Також вся варіація регресійних моделей залежності була перевірена на адекватність в значущість Серед адекватних моделей обираємо найточнішу за показниками суми квадратів відхилень y^{\pm} та y^{\mp} (за МНК), середнього квадратичного відхилення та середньої відносної похибки апроксимації (табл. 4).

Таблиця 4

Підсумкова таблиця форм регресійної залежності

Регресійні моделі	Вільні аргументи функцій		
	X1	X2	X3
Лінійна	$y = -0,0033x + 15524$	$y = 0,1382x + 8857,1$	$y = 0,1382x + 8857,1$
Логарифмічна	$y = -137,4\ln(x) + 16723$	$y = 5540,4\ln(x) - 43980$	$y = 5540,4\ln(x) - 43980$
Показникова	$y = 18202x^{-0,016}$	$y = 205,07x^{0,4025}$	$y = 205,07x^{0,4025}$
Експоненційна	$y = 15605e^{-3E-07x}$	$y = 9556,5e^{1E-05x}$	$y = 9556,5e^{1E-05x}$
Поліноміальна	$y = -5E-07x^2 + 0,1458x + 6588$	$y = -4E-06x^2 + 0,5048x + 2093,5$	$y = -1E-05x^2 + 0,3376x + 13833$
Коефіцієнт детермінації			
Лінійна	$R^2 = 0,0233$	$R^2 = 0,7608$	$R^2 = 0,8412$
Логарифмічна	$R^2 = 0,0024$	$R^2 = 0,8034$	$R^2 = 0,9029$
Показникова	$R^2 = 0,0068$	$R^2 = 0,8132$	$R^2 = 0,8708$
Експоненційна	$R^2 = 0,0348$	$R^2 = 0,7477$	$R^2 = 0,7979$
Поліноміальна	$R^2 = 0,7749$	$R^2 = 0,7887$	$R^2 = 0,9265$
Рівень апроксимації			
Лінійна	15,62	2,34	65,20
Логарифмічна	49,31	11,35	34,54
Показникова	56,99	11,19	24,60
Експоненційна	43,06	15,34	38,55
Поліноміальна	9,53	43,74	9,64

Динаміка транскордонних злиттів і поглинань за секторами економіки за період 1990-2011рр. (кількість угод)

Сектор економіки	Кількість угод про злиття чи поглинання									Темпи приросту у відсотках			
	1990	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010	1995/1990	2000/1995	2005/2000	2010/2005
Всього	2 072	3 404	6 280	5 004	5 747	7 018	6 425	4239	5 405	1,64	1,84	0,80	1,08
Сільське господарство	26	37	37	38	39	64	59	63	70	1,42	1,00	1,03	1,84
Видобуток корисних копалин	62	102	141	227	374	421	427	370	530	1,65	1,38	1,61	2,33
Продукти харчування	108	202	198	158	130	213	220	109	167	1,87	0,98	0,80	1,06
Паливно-енергетичні продукти	14	13	32	9	21	14	20	16	17	0,93	2,46	0,28	1,89
Хімікати та хімічні продукти	164	174	273	321	275	325	316	225	307	1,06	1,57	1,18	0,96
Метали та вироби з металу	77	139	164	146	155	218	199	95	123	1,81	1,18	0,89	0,84
Машини та обладнання	109	152	186	160	187	228	265	134	175	1,39	1,22	0,86	1,09
Електронне обладнання	149	200	312	167	257	266	309	203	199	1,34	1,56	0,54	1,19
Автотранспортні засоби	49	79	107	78	84	86	95	74	86	1,61	1,35	0,73	1,10
Інші виробництва	24	38	34	35	28	43	28	23	32	1,58	0,89	1,03	0,91
Послуги	937	1772	4123	3217	3646	4539	3962	2653	3320	1,89	2,33	0,78	1,03
Електроенергії, газу та води	13	52	118	97	110	135	159	130	166	4,00	2,27	0,82	1,71
Будівництво	27	80	88	99	118	149	114	96	129	2,96	1,10	1,13	1,30
Торгівля	209	396	461	441	425	588	590	324	445	1,89	1,16	0,96	1,01
Готелі та ресторани	64	88	89	49	101	134	123	77	115	1,38	1,01	0,55	2,35
Транспорт та зв'язок	102	183	442	351	352	436	343	211	288	1,79	2,42	0,79	0,82
Фінансування	215	315	468	484	531	712	563	458	557	1,47	1,49	1,03	1,15
Бізнес-послуги	227	480	2193	1402	1651	1972	1681	1109	1320	2,11	4,57	0,64	0,94
Державне управління та оборона	1	5	11	10	7	10	8	13	2	5,00	2,20	0,91	0,20
Охорона здоров'я та соціальні послуги	18	38	46	85	85	124	95	59	110	2,11	1,21	1,85	1,29

Застосовуючи кореляційно-регресійний аналіз, було побудовано моделі зв'язку між об'ємом світової торгівлі (y) млрд. дол. та динамікою ПІТНК (X1), динамікою транскордонних злиттів і поглинань ТНК (X2), динамікою кількості ТНК(X3). У ході аналізу доведено, що між об'ємом світової торгівлі (y) млрд. дол. та динамікою ПІТНК (X1), динамікою транскордонних злиттів і поглинань ТНК (X2), динамікою кількості ТНК(X3) існує досить тісний в'язок, див. рис.1, 2, 3.

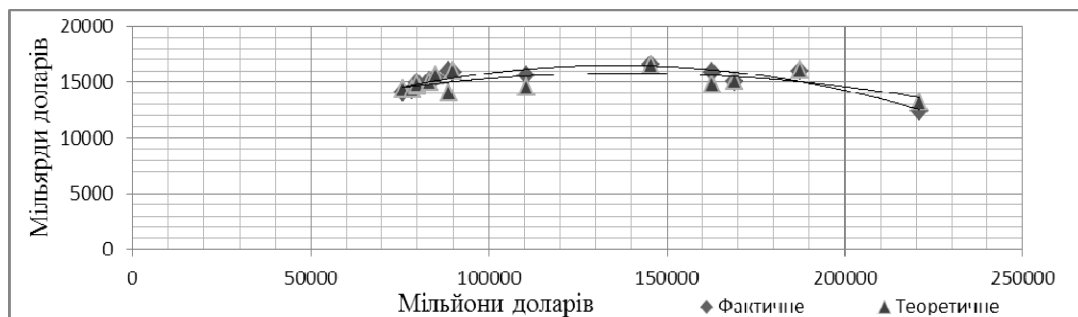

Рис. 1. Графік фактичних та вирівняних за моделлю $y = -5E-07x^2 + 0,1458x + 6588$ значень результативної ознаки

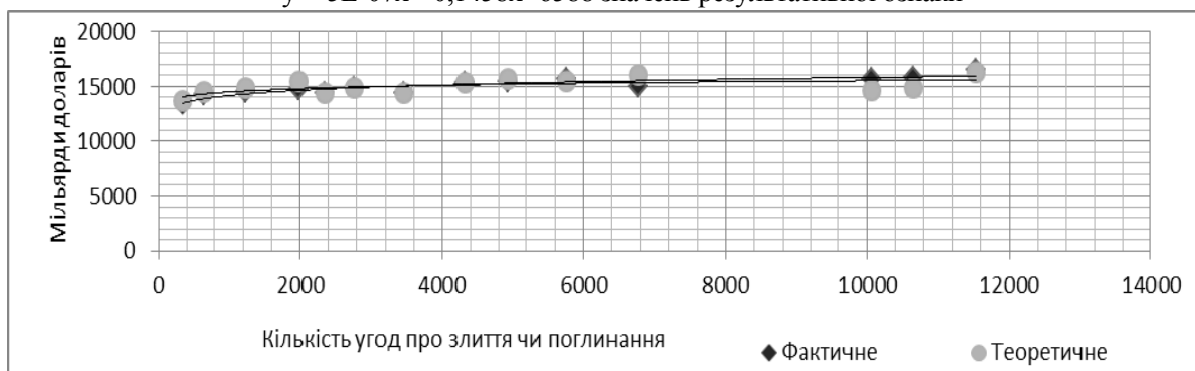

Рис. 2. Графік фактичних та вирівняних за моделлю $y = 205,07x^{0,4025}$ значень результативної ознаки

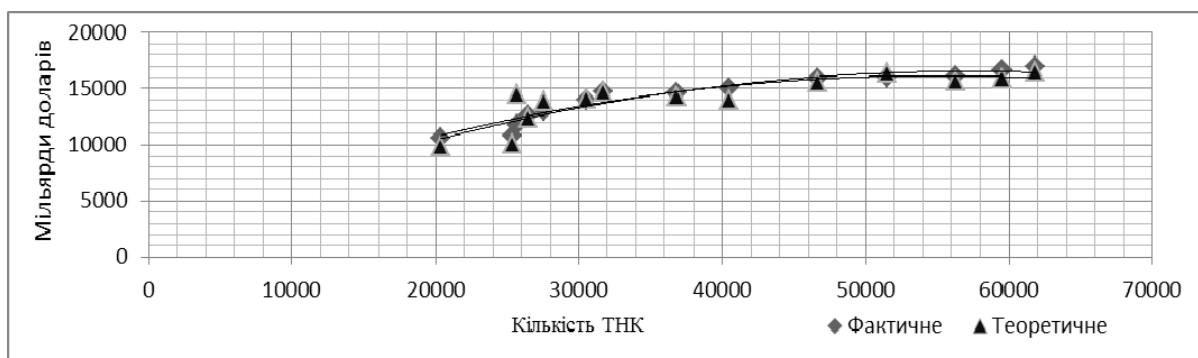

Рис. 3. Графік фактичних та вирівняних за моделлю $y = -1E-05x^2 + 0,3376x + 13833$ значень результативної ознаки

Коефіцієнт детермінації показав, що динамка світової торгівлі пояснюється наступними факторами, що мають вище наведенні форми. Отже, 77,49% коливань обсягів міжнародної торгівлі пояснюється впливом динаміки прямих іноземних інвестицій транснаціональних корпорацій в формі поліноміальної регресійної моделі, а інші 22,51% коливань - впливом інших факторів, що не досліджені в моделі. 81,32% коливань обсягів міжнародної торгівлі пояснюється впливом динаміки транскордонних злиттів і поглинань транснаціональних корпорацій в формі показникової регресійної моделі, а інші 18,68% коливань - впливом інших факторів, що не досліджені в моделі. 92,65% коливань обсягів міжнародної торгівлі пояснюється впливом динаміки кількості транснаціональних корпорацій в формі поліноміальної регресійної моделі, а інші 7,35% коливань – впливом інших факторів, що не досліджені в моделі. Таким чином найбільш адекватною, точною та значущою є графік фактичних та вирівняних за моделлю $y = -1E-05x^2 + 0,3376x + 13833$ значень результативної ознаки, що розкриває вирішальне значення динаміки кількості транснаціональних корпорацій на ріст міжнародної торгівлі.

На основі проведеного аналізу можна стверджувати, що вплив факторів транснаціоналізації на розвиток міжнародної торгівлі, визначається динамікою ТНК, динамікою транскордонних злиттів і поглинань ТНК, динамікою кількості ТНК. Та дає змогу стверджувати, що процеси транснаціоналізації виробництва і капіталу, вираженням яких стали ТНК, є основою і рушійною силою глобалізації світової економіки та розвитку міжнародної торгівлі. Вони являють собою найбільш потужну частину бізнесу, та впливають на темпи зростання міжнародної торгівлі та обсягу фінансових потоків.

Вище зазначене доводить актуальність активізації дослідження та підтримання розвитку корпоративних та холдингових структур та подальший аналіз таких аспектів даної проблематики як визначення кластерів міжнародної торгівлі та модифікацію їх розвитку, що дасть змогу визначити ефективні інструменти управління в цій сфері в контексті інтенсифікації глобалізаційних процесів.

Література

1. Сазонець І.І. Сутність та основні концепції діяльності ТНК в умовах глобалізації / І.І. Сазонець, Ю.М. Варич. Донецьк: Юго-Восток, 2009. – 275 с.
2. Beyond Japan: The Dynamics of East Asian Regionalism (Cornell Studies in Political Economy)/ Peter J. Katzenstein (Editor), Takashi Shiraishi (Editor)// Cornell University Press (March 2006)
3. Feinstein Ch. Economic Development, Climate Change, and Energy Security — The World Bank's Strategic Perspective. The World Bank, Washington, DC. 2010. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://siteresources.worldbank.org>
4. Globalization and Regionalization: Strategies, Policies, and Economic Environments/ Peter J Buckley (Author)// Routledge; 1 edition (August 6, 1998)
5. Globalization, Regionalization and Business: Conflict, Convergence and Influence (International Political Economy Series)/ Marc Schelhase// Palgrave Macmillan (23, 2008)
6. Globalization, Regionalization and Cross-Border Regions/ Markus Perkmann (Editor), Ngai-Ling Sum (Editor)// Palgrave Macmillan (October 4, 2002)
7. OPEC Oil Outlook to 2025, OPEC Review Paper, 2004 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://topic.ec.com>.
8. Regional Integration in Europe and Asia: Legal, Economic, and Political Perspectives (Transformation, Development, and Regionalization in Greater Asia)/ Sung-hoon Park, Kim Heungchong // Nomos Verlagsgesellschaft (2009)
9. Regionalization and Globalization in the Modern World Economy: Perspectives on the Third World and Transitional Economies (Routledge Studies in Development Economics)/ Alex E. Fernandez Jilberto (Editor), Andre Mommen (Editor)// Routledge (1998)
10. Regionalization in A Globalizing World: A Comparative Perspective on Forms, Actors and Processes /Michael Schulz (Editor), Fredrik Soderbaum (Editor), Joakim Ojendal (Editor)// (2001)
11. Regionalization in A Globalizing World: A Comparative Perspective on Forms, Actors and Processes /Michael Schulz (Editor), Fredrik Soderbaum (Editor), Joakim Ojendal (Editor)// (2001)
12. Report on progress in creating the internal gas and electricity market, Commission of the European Communities, 15.11.2010. [Електронний ресурс] – Режим доступу: // http://ec.europa.eu/energy/gas_electricity
13. The Origins of Mercosur: Democracy and Regionalization in South America (Studies of the Americas)/ Gian Luca Gardini (Author)// algrave Macmillan (February 16, 2010)
14. The Regional Dimension of the European Union: Towards a Third Level in Europe?/ (Routledge Series in Federal Studies) // Charlie Jeffery (2005)